

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-03-28
Besvaras senast
2023-04-18

Till kulturminister Parisa Liljestränd (M)

2022/23:291 Musikaliska kvarterets framtid

Fastigheten Musikaliska Akademien på Nybrokajen 11 invigdes år 1877 och är Sveriges första konserthus, byggt för högre musikalisk utbildning. Dess stora scen är Sveriges första konsertsal, och här hölls de 26 första Nobelprisutdelningarna. Konsertsalen erbjuder hög akustisk kvalitet, och som Sveriges äldsta konsertscen har den en lång tradition av högklassigt musikutbud.

Musikaliska Kvarteret på Nybrokajen är i dag en unik plats med stora kulturhistoriska värden, musikalisk bredd och hög tillgänglighet för besökare från hela landet och är därmed av högt kulturpolitiskt intresse. Här ryms scener och ytor för bland annat folk- och världsmusik, jazz, nutida konstmusik, popmusik, klassisk musik och annan livemusik. Sedan 2011 har Blåsarsymfonikerna, tidigare Stockholms Läns Blåsarsymfoniker, Musikaliska som hemmascen och hyr fastigheten av Statens fastighetsverk (SFV). Musikaliska Kvarteret drivs sedan 2022 som ett kluster av scener, restauranger, barer och eventytor. Här finns bland annat Stallet, Sveriges scen för folkmusik och dans, och här bedriver Kungliga Musikaliska Akademien (KMA) verksamhet.

Samtidigt är fastigheten i behov av såväl renovering som anpassning för att en funktionell verksamhet ska kunna bedrivas i huset. Det handlar bland annat om fler toaletter, brandsäkerhetsåtgärder, möjlighet att bedriva parallella konserter på de fyra scenerna samt ett restaurangkök. Det senare skulle bidra rejält till den kommersiella grunden för verksamheterna i kvarteret. SFV konstaterade själva till regeringen 2022:

”För att kunna ta ut en marknadsmässig hyra så bedömer SFV att det är ofrånkomligt med en anpassning av lokalerna utifrån verksamheten och hyresgästens behov. Anpassning av lokalerna krävs oavsett vilken hyresgäst som ska nyttja dem.”

Fastigheten Nybrokajen 11 är ett byggnadsminne, och hela byggnaden omfattas av skyddsföreskrifter med stora begränsningar kring vad som är möjligt att göra med lokalerna, in- och utvändigt. Det är alltså inte vilken verksamhet som helst som är möjlig att bedriva i huset, och huset går inte att jämföra med moderna eller fullt rustade konserthus.

År 2022 erhöll Blåsarsymfonikerna ett återstartsstöd från Kulturrådet för att kunna vidareutveckla arbetet med Musikaliska till ett musikaliskt kvarter. Blåsarsymfonikerna har tillsammans med Region Stockholm och andra kultur- och näringsaktörer tagit fram långtgående planer för platsens renovering och vidareutveckling, för att fastigheten ska kunna fungera bättre för såväl konsert- som kommersiella verksamheter. Detta har processats med SFV, och arbetet har enligt inblandade beskrivits som fruktbart. I februari 2022 lämnades en lägesbeskrivning in till regeringen med en positiv bedömning av visionen som presenterats av Blåsarsymfonikerna.

Processen har därefter dessvärre präglas av stor otydlighet. Under hösten 2022 pausade SFV arbetet med utveckling av fastigheten, och i stället presenterades en kraftig höjd hyra för verksamheterna i huset, detta utan nödvändig anpassning av lokalerna.

Utän en plan framåt för renovering och anpassning av lokalerna och med en hyra som av verksamheterna inte bedöms rimlig i förhållande till vare sig referensobjekten eller de möjligheter som fastigheten i befintligt skick erbjuder hotas nu hela Musikaliska kvarteret.

Uppslutningen kring Musikaliska kvarteret har varit enorm. En namninsamling på nu över 27 000 namn har nyligen överlämnats till SFV, regeringen samt riksdagens finans- och kulturutskott. Såväl Region Stockholm som Stockholms stad har uttryckt hur betydelsefullt Musikaliska kvarteret är som nav för musiken i Stockholm och i Sverige. Att en kulturpolitiskt värdefull verksamhet, i en kulturhistoriskt värdefull byggnad, som alla säger sig vilja värna och som har möjlighet att utvecklas och stå på egna ben kommersiellt nu riskerar att slås i spillror, när staten dessutom är hyresvärd, är orimligt.

År 2019 begärde Statens fastighetsverk (SFV) riksdagens medgivande till att sälja fastigheten. Riksdagen beslutade dock att innan beslut om försäljning av fastigheten kan fattas ska "förutsättningarna analyseras närmare och Kungl. Musikaliska Akademiens och Blåsarsymfonikernas behov av tillgång till ändamålsenliga lokaler bör beaktas. Det är angeläget att en levande del av kulturutbudet, som uppskattas av Stockholms invånare och besökare, fortsatt kan utvecklas." Denna analys har enligt kulturminister Parisa Liljestrand ännu inte gjorts. Om nuvarande situation tvingar verksamheterna ur huset kan man knappast hävda att riksdagens uttalande har beaktats.

Kulturministern svarade den 14 december 2022 på en fråga om Musikaliskas framtid (2022/23:125) från undertecknad att “det är fortsatt viktigt att invånare och besökare kan ta del av ett levande kulturliv på scener och platser som utgör viktiga delar av vår offentliga gestaltade livsmiljö”. Liljestrand konstaterar också att en analys inför en eventuell försäljning ännu inte har gjorts men att frågan bereds i Regeringskansliet. Utöver detta framgår det inte hur eller om kulturministern avser att agera för att värna Musikaliska kvarterets framtid.

Det är positivt att kulturministern betonar vikten av ett levande kulturliv, men nu krävs handling för att varken kulturministerns ord eller lokalerna ska eka tomma.

Mina frågor till kulturminister Parisa Liljestrand är:

1. Hur ser ministern på Musikaliska kvarterets betydelse för musiklivet och musikutbudet i Sverige?
2. Hur agerar ministern för att värna och främja Musikaliska kvarteret och dess verksamheter?
3. Avser ministern att skjuta till medel i kommande budgetar samt initiera dialog med övriga finansiärer av Musikaliska kvarterets verksamheter för att möjliggöra en långsiktighet och en utveckling av verksamheten?

.....

Amanda Lind (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren